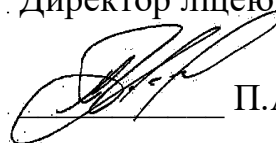

СХВАЛЕНО:

Рішення педагогічної ради
Криворізького Центрально-Міського ліцею
Криворізької міської ради
Дніпропетровської області
(протокол № 11 від 30 серпня 2019 року)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ Криворізького
Центрально-міського ліцею
Криворізької міської ради
Дніпропетровської області
від 30 серпня 2019 року № 99
Директор ліцею

П.А. Поручинський

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

КРИВОРІЗЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНО-МІСЬКОГО ЛІЦЕЮ

КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

на 2019-2020 навчальний рік

I. Загальні положення

- Перелік нормативних документів щодо організації діяльності закладу освіти.

Освітня програма базової та повної загальної середньої освіти Криворізького Центрально-Міського ліцею Криворізької міської ради Дніпропетровської області розроблена на підставі:

- ✓ Конституції України (ст.53);
- ✓ Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту»;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. №778 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7 серпня 2013р. №538).
- ✓ наказу МОН України від 11.09.2009 №854 «Про затвердження нової редакції Концепції профільного навчання у старшій школі»;
- ✓ наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- ✓ наказу МОН України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;
- ✓ наказу МОН України від 20.04.2018 №406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;
- ✓ наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- ✓ листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- ✓ наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- ✓ Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-01, затверджено постановою Головного державного санітарного лікаря України 14.08.2001 №6, погоджено лист Міністерства освіти і науки України 05.06.2001 №1/12-1459;
- ✓ власного Статуту.

Освітня програма Криворізького Центрально-Міського ліцею окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освіт-

ніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках робочого навчального плану (додаток 1, 2, 3, 4, 5);

очікувані результати навчання учнів згідно навчальних програм, перелік яких наведено нижче;

форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Освітня програма закладу спрямована на:

засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту навчальних програм;

забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;

виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;

уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють розвитку особистості, його здібностей і обдарувань та формують світогляд;

організацію індивідуальної форми навчання, інтеграцію навчальної та позанавчальної діяльності;

надання додаткових освітніх послуг, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів, розвиток їх творчих здібностей, нахилів, обдарувань;

створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм

формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

- Інформаційна довідка (документи ліцензування).

Криворізький Центральньо-Міський ліцей Криворізької міської ради Дніпропетровської області заснований 01.09.1993 (рішення виконавчого комітету Криворізької міської ради народних депутатів Дніпропетровської області від 09.06.93 №257(2) «Про реорганізацію середньої школи-ліцею №25»).

Криворізький Центральньо-Міський ліцей Криворізької міської ради Дніпропетровської області – експериментальний заклад загальної середньої освіти обласного рівня за темами «Науково-методичні засади створення інноваційної моделі STEM-освіти», «Розвиток громадянських компетентностей в Україні в умовах загальноосвітньої школи», заклад по роботі з розвитку інтелектуальної обдарованості молоді. Ліцей – заклад загальної середньої освіти, що забезпечує загальноосвітню, допрофільну та профільну підготовку понад державний мінімум та всебічний розвиток здібних і обдарованих учнів. У закладі створюється широкий діапазон умов здобуття кожною дити-

ною якісної освіти відповідно до її інтелектуального потенціалу та творчих здібностей на основі впровадження сучасних навчально-виховних та управлінських технологій.

За Статутом Криворізький Центрально-Міський ліцей – навчальний заклад II-III ступеня з поглибленим вивченням окремих предметів у відповідності до природничо-математичного та філологічного напрямів профільного навчання:

- 7 класи – етап інтенсивного навчання та адаптації до ліцею, формування стійкого інтересу до вивчення окремих предметів, створення умов для самовираження учнів, розвитку їх загальних та творчих здібностей.
- 8-9 класи працюють за Державним стандартом базової загальної середньої освіти. Освітній процес направлений на організацію допрофільної підготовки, поглиблене вивчення окремих предметів.
- 10-11 класи – етап реалізації профільного навчання.

Мовою освітнього процесу в ліцеї є державна мова.

Ліцензований обсяг закладу – 450 учнів.

У ліцеї створено 15 класів (7 – 11 класи), у яких навчається – 440 учнів: школа II ступеня – 268 учнів (9 класів), школа III ступеня – 172 учні (6 класів).

Враховуючи потреби учнів, побажання батьків, фахову підготовку педагогічних кадрів, матеріальну базу кабінетів, у старшій школі здійснюється профільне навчання у фізико-математичному, біолого-географічному та історико-філологічному класах.

Поглиблене вивчення окремих предметів (допрофільне навчання) організовується з 8 класу (*математика, фізика, біологія, географія, історія України, англійська мова*) згідно рішення педагогічної ради та ради ліцею і здійснюється у таких класах:

Клас	Предмети
8-А, 9-А	математика, фізика
8-Б, 9-Б	біологія, географія
8-В, 9-В	англійська мова, історія України

Профільне навчання (*організовується з 10 класу*) в 10 – 11-х класах за вибором учнів та батьків згідно рішення педагогічної ради та ради ліцею і здійснюється шляхом диференціації навчального процесу:

Клас	Напрямок	Профіль
10-А, 11-А	природничо-математичний	фізико-математичний
10-Б, 11-Б		біолого-географічний
10-В, 11-В	суспільно-гуманітарний	історико-філологічний

Освітня програма Криворізького Центрально-Міського ліцею Криворізької міської ради Дніпропетровської області розроблена відповідно до Типових освітніх програм:

- **для 7 класів** – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (*таблиця 1 до Типової освітньої програми «Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою»*);
- **для 8-9 класів** – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (*таб-*

лиця 8 до Типової освітньої програми «Навчальний план класів з поглибленим вивченням окремих предметів»);

- для 10-11 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (таблиця 1 до Типової освітньої програми «Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (з експериментальними інтегрованими курсами)»; (таблиця 2 до Типової освітньої програми «Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»); (таблиця 3 до Типової освітньої програми «Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів»).

II. Організація освітнього процесу

- Напрями діяльності закладу:

- підвищення якості освітніх послуг ліцею та забезпечення їх відповідності національним, європейським і міжнародним стандартам і вимогам;
- впровадження інноваційних і традиційних форм та методів роботи з метою підвищення ефективності навчання та виховання учнів, поглиблювати міжпредметні зв'язки на засадах взаємодії та взаємодоповнення базових дисциплін;
- інформатизація освіти: робота педагогічних працівників з комп'ютером; використання інформаційно-комунікаційних технологій (мережа Інтернет); використання комп'ютерних навчальних програм, мультимедійних засобів у освітньому процесі;
- формування алгоритмів самоорганізації й самореалізації особистості учня, розвитку його пізнавальної активності й творчого потенціалу; самоосвіти вчителя;
- різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб;
- спрямувати діяльність на допомогу учню, виробити позитивне ставлення до оточуючого середовища та виховання прагнення бути самодостатньою особистістю;
- суворе дотримання вимог законів України «Про охорону праці», «Про дорожній рух», «Про пожежну безпеку», Положення про організацію роботи з охорони праці учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти;
- постійне залучення фахівців та спільно з ними проводити з учнями 7-11 класів, їх батьками роз'яснювальну, просвітницьку роботу, заходи з профілактики захворювань та дитячого травматизму в освітньому процесі та в побуті, бесіди про дотримання правил безпеки при поводженні неповнолітніх з вибухонебезпечними предметними засобами, тематичні заняття з питань профілактики отруєнь грибами, деякими рослинами тощо;
- посилення профілактичної роботи щодо попередження дитячого травматизму.

- Структура навчального року.

Освітній процес організовується за семестровою системою:

I семестр – з 02 вересня 2019 року по 27 грудня 2019 року,

II семестр – з 13 січня 2020 року по 29 травня 2020 року.

Упродовж навчального року для учнів організовуються канікули:

- осінні – з 28 жовтня 2019 року по 03 листопада 2019 року,
- зимові – 28 грудня 2019 року по 12 січня 2020 року,

- весняні – 30 березня 2020 року по 05 квітня 2020 року.

- Розподіл годин інваріантної та варіативної складової робочого навчального плану.

Робочий навчальний план для 7-11-х класів складається з двох блоків навчальних предметів: загальноосвітнього циклу та циклу профільних предметів, що забезпечує більш глибоку підготовку учнів у вищезазначених галузях знань і діяльності. Цикл профільних предметів сформований на основі інваріантної та варіативної складових змісту шкільної освіти, у т. ч. за рахунок перерозподілу часу в межах 15% з урахуванням кадрового та навчально-методичного забезпечення. Згідно зі Статутом ліцею навчальний план укладався за профілями: фізико-математичний, біолого-географічний, історико-філологічний. Згідно з цими профілями і перерозподілялися години інваріантної складової у 7, 8-9 та 10-11 класах. Усі предмети, що не є профільними, вивчатимуться на базовому рівні у 7-9-х класах, допрофільні предмети у 8-9 класах та профільні предмети в 10-11 класах – вивчатимуться на поглибленому рівні, інші предмети – на рівні стандарту.

Річний навчальний план ліцею включає предмети державного стандарту загальної середньої освіти з урахуванням реального стану методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (програми, підручники, електронні посібники, зв'язок і спільна робота з відділеннями МАН) та предмети, що забезпечують участь закладу в експериментальній діяльності. У зв'язку з тим, що участь в обласному експерименті за темою «Науково-методичні засади створення інноваційної моделі STEM-освіти» вимагає формування в учнів різних і більш технічно складних навичок, зокрема із застосуванням математичних знань і наукових понять, з метою посилення природничо-наукового компоненту інноваційними технологіями, в ліцеї збільшено години на вивчення природничо-математичних дисциплін та впроваджуються відповідні факультативи та курси за вибором.

У рамках дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня за темою «Розвиток громадянських компетентностей в Україні в умовах загальноосвітньої школи» одночасно з поглибленням знань із суспільно-гуманітарних дисциплін виділено години на розвиток соціальної складової громадянської освіти, що забезпечує учнів знаннями та вміннями, необхідними для участі в житті ліцею і громади. В основній і старшій школі концентрується увага на політологічному, правовому та економічному аспектах громадянської компетентності, які передбачають розуміння сутності демократії, форм участі громадян у житті суспільства та держави, прав і обов'язків, прав і свобод людини, форм державної влади, процесів ухвалення рішень та контролю за ними, суті ринкових відносин, економічних чинників розвитку демократичного суспільства. Для виконання завдань експериментальної роботи в навчальному плані закладу на 2019-2020 н.р. передбачено вивчення основ економіки у 8-Б, 9-Б класах та правознавства у 8-В класі, курсу з психології в 7-х, 10-х класах.

Інваріантна частина плану забезпечує рівень загальноосвітньої, поглибленої та профільної підготовки учнів і зорієнтована на оптимальне поєднання перспективних інноваційних освітніх технологій. Варіативна частина враховує профільність навчання, індивідуальні потреби учнів і сприяє розширенню і зміцненню знань ліцеїстів, участь у предметних олімпіадах та конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт. Завдання основної школи – широка загальноосвітня підготовка учнів до профільного навчання, залучення до впровадження в навчальний процес сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

У 7-х класах за рахунок годин варіативної складової збільшено кількість годин на вивчення історії України та алгебри:

У 8-9-х класах збільшено кількість годин на поглиблене вивчення предметів:

- алгебри, геометрії, фізики у 8-А і 9-А;
- біології, географії, хімії у 8-Б і 9-Б;
- англійської мови, історії України, всесвітньої історії у 8-В і 9-В класах.

З метою підвищення рівня математичної грамотності учнів 8-9-х класів збільшено кількість годин на вивчення лгебри:

У 10-11-х класах за рахунок варіативної складової збільшено кількість годин на поглиблене вивчення предметів:

- алгебри, геометрії, фізики у 10-А і 11-А
- біології, географії, хімії у 10-Б і 11-Б;
- української мови, англійської мови, історії України, всесвітньої історії у 10-В і 11-В класах.

З метою задоволення освітніх потреб учнів, розвитку здібностей та обдарувань у системі загальної середньої освіти, підвищення якості підготовки до ЗНО збільшено кількість годин:

- з алгебри та геометрії в 10-Б, 10-В, 11-Б, 11-В класах біолого-географічного та історико-філологічного профілів.

Повноцінність загальної середньої освіти, допрофільного і профільного навчання забезпечуються і реалізацією варіативної частини навчального плану через введення курсів за вибором та факультативів. Тому, враховуючи інтереси та потреби учнів і їх батьків, кадрове забезпечення та навчально-методичні можливості закладу, з метою реалізації особистісно-орієнтованого підходу у навчанні, вихованні творчо розвинутої особистості, до навчального плану введено в 2019-2020 навчальному році години на проведення спецкурсів, курсів за вибором та факультативів з:

- української мови та літератури – 7-В, 9-В, 10-А,Б,В, 11-А,Б,В;
- іноземної мови – 8-В, 10-В, 11-А,Б,В;
- історії – 7-В, 8-В, 9-В, 10-В, 11-А,Б,В;
- математики – 8-А, 9-А, 10-А,Б,В, 11-А,Б,В;
- біології – 8-Б, 10-Б, 11-Б;

- географії – 10-Б, 11-А,В;
- фізики – 7-А, 8-А, 10-А, 11-А;
- хімії – 7-Б, 9-Б, 10-Б;
- основи енергопостачання та енергозбереження – 8-А,Б,В.

Години трудового навчання та профільних спецкурсів у 7 – 9-х класах передаються до Міжшкільного навчально-виробничого об'єднання.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.08.2012 № 921) при вивченні окремих предметів у ліцеї запроваджується поділ класів на групи:

- при вивченні української мови у 9-11-х класах;
- при вивченні англійської мови та інформатики в 7-11-х класах;
- при проведенні семінарських, лабораторних та практичних занять з профільних предметів: алгебра, геометрія, фізика 10-А, 11-А класи (фізико-математичний профіль);
- при проведенні семінарських, лабораторних та практичних занять з профільних предметів: біологія, географія, хімія 10-Б, 11-Б класи (біолого-географічний профіль);
- при проведенні семінарських занять з профільних предметів: історія 10-В, 11-В класи (історико-філологічний профіль);
- при проведенні уроків фізкультури в 10-11-х класах для юнаків і дівчат окремо (якщо в кожній з цих груп не менше 8 учнів);
- при проведенні уроків захисту Вітчизни в 10-11-х класах для юнаків і дівчат окремо (якщо в кожній з цих груп не менше 5 учнів).

III. Ключові компетентності

- Ключові компетентності здобувачів освіти 7-11-х класів (постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 7 серпня 2013 р. № 538).

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№	Ключові компетен-	Компоненти
---	-------------------	------------

з/п	тності	
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними</p>

		<p>об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у доквіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяль-</p>

		<p>ності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері ку-	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні</p>

	льтури	<p>та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

IV. Наскрізнi лiнii

- Наскрізнi лiнii здобувачiв освiти 7-11 класiв

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцii ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальноліцейські проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

V. Освітні галузі

Галузь	Предмети, через які реалізується
Мови і літератури	Українська мова (7-11 кл.), українська література(7-11 кл.), англійська мова (7-11 кл.), зарубіжна література (7-11 кл.)
Суспільствознавство	Історія України (7-9, 10-В, 11-В кл.), всесвітня історія (7-9, 10-В, 11-В кл.), історія: Україна і світ – експериментальний інтегрований курс (10-А,Б, 11-А,Б кл.), основи правознавства (8-В, 9 кл.), громадянська освіта (10 кл.), основи економіки (8-Б, 9-Б), людина і світ (11 кл.), основи психології (7, 10 кл.)
Мистецтво	Мистецтво (7-9 кл.)
Математика	Алгебра (7-9 кл.), алгебра і початки аналізу (10-11 кл.), геометрія (7-11 кл.)
Природознавство	Біологія (7-11 кл.), географія (7-11 кл.), фізика (7-11 кл.), хімія (7-11 кл.), астрономія (11 кл.)
Технології	Трудове навчання (7-9 кл.), технології (10-11 кл.), інформатика (7-11 кл.)
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я (7-9 кл.), фізична культура (7-11 кл.), захист Вітчизни (10-11 кл.)

VI. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:
формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем та учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей мо-

жна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає профілю, маємо високого рівня педагогів усіх предметів;

Педагогічні працівники	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток потреби
Педагогічних працівників, усього	32	32	0
у тому числі ті, що мають відповідну освіту	32	32	0
працюють у закладі освіти за сумісництвом	0	0	0

Вищу освіту мають всі педагогічні працівники. Кваліфікаційні категорії мають: «спеціаліст вищої категорії» – 24, «спеціаліст I категорії» – 5, «спеціаліст II категорії» – 2, «спеціаліст» – 2.

Педагогічні звання мають:

«учитель-методист» – 12,
«старший вчитель» – 5,
«практичний психолог-методист» – 1.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності ліцею здійснено у повній відповідності з робочим планом ліцею. Освітній процес забезпечують 32 педагогічних працівники. Розстановка кадрів здійснюється відповідно до фаху та їх компетенції.

№ з/п	Предмет	Кількість вчителів
1.	Українська мова та література	4
2.	Іноземна мова	4

3.	Зарубіжна література	1
4.	Історія, правознавство, людина і світ, громадянська освіта	3
5.	Мистецтво, педагог-організатор	1
6.	Математика	5
7.	Біологія	2
8.	Географія	2
9.	Фізика	2
10.	Хімія	2
11.	Інформатика, технології	3
12.	Основи здоров'я, фізична культура, захист Вітчизни	2
13.	Практичний психолог	1

2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України; *(опубліковано в ліцензійних матеріалах на сайті закладу)*

3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності здійснено згідно Положення про кабінети; *(опубліковано в ліцензійних матеріалах на сайті закладу)*

4. Якість проведення навчальних занять забезпечується рівнем педагогів – 72% педагогів вищої кваліфікаційної категорії, 47% учителів-методистів та 9% старших учителів;

5. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішкільного контролю та моніторинг семестрового і річного балів. *(Організовується згідно з річним планом роботи ліцею на 2018-2019 навчальний рік).*

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи циклових предметних комісій, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по ліцею, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у плані роботи ліцею;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи (кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи). З метою підвищення кваліфікації вчителів у школі діє система курсової перепідготовки. Складено і погоджено перспективний план проходження курсів підвищення кваліфікації та проходження атестації педагогічних працівників, що дає можливість охопити атестацією всіх учителів у п'ятирічний термін. При проходженні атестації враховується наступність у категоріях, званнях та нагородах.

VIII. Перелік навчальних програм

- Перелік навчальних програм для 7-11 класів (рекомендовано МОН України від Лист від 10.06.2019 № 1/9-365).

Навчальні програми для учнів 7-11 класів

№	Предмет	Назва програми	Клас	Видавництво	Гриф
1.	Українська мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5 – 9 класи»	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
2.	Українська мова	Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи	10-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
3.	Українська література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5 – 9 класи»	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
4.	Українська література	Навчальна програма «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи	10-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
5.	Іноземна мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова.	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
6.	Іноземна мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Профільний рівень.	10-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
7.	Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)»	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804

8.	Зарубіжна література	Зарубіжна література. Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
9.	Історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
10.	Історія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія: Україна і світ (інтегрований курс)» (рівень стандарту)	10-А, Б 11-А, Б	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
11.	Історія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 класи (профільний рівень)»	10-В 11-В	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
12.	Історія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 класи (профільний рівень)»	10-В 11-В	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
13.	Історія	Програми для закладів загальної середньої освіти «Історія України для 5-9 та 10-11 класів зі змінами»	7-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 21.02.2019 № 236
14.	Правознавство	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (автор Ремех Т.О., Муза О.В. та інші)	9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
15.	Громадянська освіта	Навчальна програма «Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)»	10	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
16.	Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво 5-9 класи»	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
17.	Математика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
18.	Математика	Навчальна програма для поглибленого вивчення математики в 8-9 класах загальноосвітніх навчальних закладів (колектив авторів)	8-А 9-А	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 17.07.2013 № 983

19.	Математика	Навчальна програма «Математика (рівень стандарту). 10-11 класи»	10-Б,В 11-Б,В	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
20.	Математика	Навчальна програма «Математика (початок вивчення на поглибленому рівні з 8 класу, профільний рівень). 10-11 класи»	10-А 11-А	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
21.	Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
22.	Біологія	Навчальна програма для класів з поглибленим вивченням біології. 8-9 класи (колектив авторів)	8-Б 9-Б	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 17.07.2013 № 983
23.	Біологія	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	10-А,В 11-А,В	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
23.	Біологія	Біологія і екологія. 10-11 класи (профільний рівень) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	10-Б 11-Б	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
24.	Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
25.	Географія	Географія (поглиблене вивчення). Навчальна програма для учнів 8-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (колектив авторів)	8-Б 9-Б	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 17.07.2013 № 983
26.	Географія	Географія. 10-11 клас. Рівень стандарту.	10-А,В 11-А,В	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
27.	Географія	Географія. 10-11 клас. Профільний рівень.	10-Б 11-Б	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
28.	Економіка	Навчальна програма «Економіка» для учнів 8, (9) класу закладів загальної середньої освіти (автор Н. Майбогіна)	8-Б, 9-Б	авторська	
29.	Фізика	Фізика. 7-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804

30.	Фізика	Фізика. 8-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням фізики	8-А 9-А	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 17.07.2013 № 983
31.	Фізика	«Фізика 10-11» (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтева В.М.	10-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
32.	Астрономія	«Астрономія» (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Яцківа Я.Я.	11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
33.	Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Хімія. 7-9 класи» (колектив авторів).	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
34.	Хімія	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (колектив авторів)	10-Б 11-Б	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
35.	Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів)	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
36.	Інформатика	Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи»	10-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
37.	Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
38.	Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт. М.В. Тимчук, Є.Ю. Алексейчук та ін.)	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
39.	Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (авт. М.В. Тимчук, Є.Ю. Алексейчук та ін.)	10-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

40.	Захист Вітчизни	Навчальна програма «Захист вітчизни» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) (колектив авторів)	10-11	Сайт МОН http://mon.gov.ua	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
-----	-----------------	---	-------	---	---

**Програмне забезпечення варіативної частини освітньої програми
Криворізького Центрально-Міського ліцею
Криворізької міської ради Дніпропетровської області на 2019-2020 н.р.**

№	Назва програми, автор	Тип програми	Клас	Інформація про схвалення (гриф МОН)	Джерело (де опублікована програма)	Кількість годин за програмою	К-ть годин за навч. планом
1.	Програма курсу за вибором «Основи енергопостачання та енергозбереження» (автор Сафіуліна К. Р.)	Курс за вибором	8-А, 8-Б, 8-В	лист МОН України від 02.06.2016 № 2.1/12-Г-268	Соціальний проект ДТЕК Енергоефективні школи Київ 2016	17	17
2.	Навчальна програма курсу за вибором «Прикладні фінанси» для учнів 8 класу (автор Ткаченко О.В., Довгань А.І. та ін.) за загальною редакцією доктора економічних наук професора Смовженко Т.С.	Курс за вибором	8-Б	Лист «ІТЗО» Міністерства освіти і науки України від 29.05.2015 № 14.1/12-Г-331	Прикладні фінанси. 8 клас: навчально-методичний посібник. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016	35	35
3.	Навчальна програма курсу за вибором «Економіка & фінанси» для учнів 9 класу (автор Ткаченко О.В., Довгань А.І. та ін.) за загальною редакцією доктора економічних наук професора Смовженко	Курс за вибором	9-Б	Лист «ІТЗО» Міністерства освіти і науки України від 29.05.2015 № 14.1/12-Г-332	Національний університет державної податкової служби України	35	35

	Т.С.						
4.	Живи за правилами (Ремех Т.О., к.пед. н., зав. лаб. сусп. освіти ІІІ НАПНУ)	Курс за вибором	8-В	лист МОН №1/11-1652 від 12.03.2010 Гриф МОН України пролонговано у 2016 р.	https://naurok.com.ua/rozrobki-urokiv-dokursu-zhivi-za-pravilami-22803.html	35	35
5.	Навчальна програма факультативного курсу «Особиста гідність. Безпека життя. громадянська позиція»	Факультативний курс	7-А, 7-Б, 7-В	Програма схвалена Міністерством освіти і науки (протокол № 3 від 16 червня 2017 р.)	https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robotata-zahist-pravditini/protidiya-torgivli-lyudmi	20	18
6.	Навчальна програма курсу за вибором «Основи критичного мислення»	Курс за вибором	10-А, 10-Б, 10-В	Лист ІМЗО від 11.06.2019 № 22.1/12-Г-343	http://www.criticalthinking.expert/	20	18
7.	Програма гуртка «У світ фразеологізмів» Степанюк М.І.	Факультативний курс	7-А, 7-Б, 7-В	Лист ПТЗО від 24.07.2017 № 21.1/12-Г-79	Нововолинська гімназія	17	17
8.	Програма факультативного курсу «Стилістика сучасної української мови.» Авраменко О., Чукіна В.	Факультативний курс	10-А, 10-Б, 10-В	Лист ПТЗО від 03.07.2017 № 21.1/12-Г-314	Програма факультативного курсу «Стилістика української мови» для 10 - 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів.	17	17
9.	Програма факультативного курсу «Стилістика сучасної української мови.» Авраменко О., Чукіна В.	Факультативний курс	11-А, 11-Б, 11-В	Лист ПТЗО від 03.07.2017 № 21.1/12-Г-314	Програма факультативного курсу «Стилістика української мови» для 10 - 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів.	17	17
10.	Пізнаємо Україну. Несвіт А.М., Ворон Г.М.	Факультативний курс	8-В	Лист ПТЗО від 12.07.2013 № 14.1/12-Г-301	«Навчальний посібник з країнознавства». Генеза	17	17
11.	Культура та мистецтво Великої Британії (Culture and art of Great Britain). АПН України, Редько В.Г. та ін.	Курс за вибором	10-В	Лист МОН України від 06.05.2015 № 1/11 -6491	Навчальна програма елективних курсів з іноземних мов для старшої школи ЗНЗ / В.Г.Редько, Т.К.Полонська, Н.П.Басай [та ін.]; за наук. ред. В.Г.Редька. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 41 с.	17	17

12.	Англійська мова для ділового спілкування (English for Business Communication). АПН України, Редько В.Г. та ін.	Курс за вибором	11-А, 11-Б, 11-В	Лист МОН України від 06.05.2015 № 1/11 -6491	Навчальна програма елективних курсів з іноземних мов для старшої школи ЗНЗ / В.Г.Редько, Т.К.Полонська, Н.П.Басай [та ін.]; за наук. ред. В.Г.Редька. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 41 с.	17	17
13.	Навчальна програма курсу за вибором «Українознавство» 5-11 класи (автор Головай І. А.)	Курс за вибором	7-В, 8-В, 9-В, 10-В, 11-А, 11-Б, 11-В	Лист ІМЗО від 03.07.2014 № 14.1/12-Г-1058	Сайт МОН http://mon.gov.ua	34	17 17 17 17 17 17
14.	«Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки» в частині варіативної складової (упорядники Прокопенко Н.С., Єргіна О.В., Вашуленко О.П.)	Факультативний курс	8-А, 9-А, 10-А, 10-Б, 10-В, 11-А, 11-Б, 11-В	лист ПТЗО від 04.07.2016 № 2.1/12-Г-440	Ранок	35	17 17 35 17 17 17 17
15.	Програма курсу за вибором «Прикладна економіка» (авт. Назаренко Т.Г.)	Курс за вибором	10-Б	Лист ІМЗО від 26.06.2018 № 22.1/12-Г-426	Інститут педагогіки НАПН України	35	17
16.	Фізіологія людини	Курс за вибором	8-Б	Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 182-186.	35	35

17.	Методи наукових досліджень. Коваленко С.О.	Курс за вибором	10-Б	Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання.- Кам'янець - Подільський: Аксіома, 2009. С. 108-114	35	35
18.	Основи генетики людини	Курс за вибором	11-Б	Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 192-197.	17	17
19.	Основи топографічних знань	Факультативний курс	8-Б	Лист ПТЗО від 26.06.2015 №14.1/12 -Г-718	«Програма факультативного курсу для учнів 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів «Основи топографічних знань»	35	17
20.	Загальна географія	Курс за вибором	11-А, 11-В	Лист ДНУ "Інститут модернізації змісту освіти" Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 №2.1/12-Г-647	Програма курсу за вибором для профільних 11-х класів.	35	17
21.	«Фізика дивовижного» (авт. Олексієвич Н.Л.)	Пропедевтичний (світоглядний курс)	7-А	Лист ІМЗО від 12.12.2016 № 2.1/12-Г-873	Збірник програм курсів за вибором (за редакцією Хоменко О.В.)	35	17
22.	«Дивовижний світ оптичних явищ» (авт. Павленко А. І.)	Допрофільна підготовка (прикладний)	8-А	Лист ІМЗО від 12.12.2016 № 2.1/12-Г-873	Збірник програм курсів за вибором (за редакцією Хоменко О.В.)	17	17

		курс)					
23.	Фізика	Курс за вибором	10-А	Лист ПТЗО від 10.10.2014 № 14.1/12-Г-1624	Програма курсу за вибором «Фізика. Науково-дослідницький аспект» (автори Лобода П. І., Борисенко О. В., Заседка Л. М., Мініцький А. В.)	35	35
24.	Фізика	Курс за вибором	11-А	Лист ПТЗО від 10.10.2014 № 14.1/12-Г-1616	Програма курсу за вибором «Теорія і методика наукового дослідження»	35	17
25.	«Цікава хімія» 7 клас (факультативний курс). Навчальні програми курсів за вибором та факультативів з хімії. Варіативна складова Типових навчальних планів	Факультативний курс	7-Б	Лист «ПТЗО» Міністерства освіти і науки України від 18.02.2014 № 14.1/12-Г-137	Юзбашева Г.С., Олійник Т.А., Навчальні програми елективних курсів та факультативів з хімії: Варіативна складова Типових навчальних планів. 5-Лист МОНмолодьспорт України від 11.07.2012 № 1/11-11336 11 класи : Навчально - методичний посібник. – Херсон.: Айлант, 2012. – 124 с.	34	17
26.	У світі окисно - відновних реакцій. І. Стеценко	Факультативний курс	9-Б	Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 18.02.2014 № 14.1/12-Г-137	Навчальні програми курсів за вибором та факультативів з хімії: Варіативна складова Типових навчальних планів. 5-12 класи / Упор.: О.А.Дубовик, С.С.Фіцайло. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 271 с .	9	17
27.	Розв'язування задач з хімії. І. Овчаренко	Факультативний курс	10-Б	Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 18.02.2014 № 14.1/12-Г-137	Навчальні програми курсів за вибором та факультативів з хімії: Варіативна складова Типових навчальних планів. 5-12 класи / Упор.: О.А.Дубовик, С.С.Фіцайло. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 271 с.	35	17

28.	«Відверта розмова» факультативний курс для учнів 7-8 класів. Вієвський А.М., Лепеха К.І., Лунченко Н.В., Луценко Ю.А., Острова В.Д., Панок В.Г., Сосновенко Н.В.	Факультативний курс	7-А, 7-Б, 7-В	Лист МОН "Про впровадження факультативних курсів працівниками психологічної служби системи освіти" від 06.06.13 № 1/9-413	http://old.mon.gov.ua/activity/education/59/1371027087/1371027458/	17	17
-----	---	---------------------	---------------------	---	---	----	----

Навчальний план для 7-х класів

(за типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405, таблиця 1 до типової освітньої програми – Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7-А	7-Б	7-В
	<i>Інваріантна складова</i>			
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5	2,5
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	2,5	2,5	2,5
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	1,5	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	0,5	0,5	0,5
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5	0,5	0,5
	Фізична культура	3	3	3
	Разом	28+3	28+3	28+3
	<i>Варіативна складова</i>	2,5	2,5	2,5
	Курси за вибором:	2,5	2,5	2,5
	українська мова та література	0,5	0,5	0,5
	історія			0,5
	хімія		0,5	
	фізика	0,5		
	основи психології	1	1	1
	профільний спецкурс	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5+3	30,5+3	30,5+3

Навчальний план для 8-х класів

(за типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405, таблиця 8 до типової освітньої програми – Навчальний план класів з поглибленим вивченням окремих предметів)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8-А	8-Б	8-В
		поглиблене вивчення математики та фізики	поглиблене вивчення біології та географії	поглиблене вивчення історії та іноземної мови
	Інваріантна складова			
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	2	2	2,5 +1
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5	3
	Всесвітня історія	1	1	1 +1
	Основи правознавства			+1
	Основи економіки		+1	
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	3,5 +1,5	2 +0,5	2 +0,5
	Геометрія	2 +1	2	2
Природознавство	Біологія	2	4	2
	Географія	2	2 +1	2
	Фізика	2,5 +1	2	2
	Хімія	2	2 +1	2
Технології	Трудове навчання	0,5	0,5	0,5
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5	0,5	0,5
	Фізична культура	2	2	2
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3,5	3,5	3,5
Разом		34	34	34
	Варіативна складова	2	2	2
	Курси за вибором:	0,5	0,5	0,5
	основи енергопостачання та енергозбереження	0,5	0,5	0,5
	Факультативи:	1,5	1,5	1,5
	іноземна мова			0,5
	історія			0,5
	математика	0,5		
	біологія		1	
	географія		0,5	
	фізика	0,5		
	профільний спецкурс	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		36	36	36

Навчальний план для 9-х класів

(за типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405, таблиця 8 до типової освітньої програми – Навчальний план класів з поглибленим вивченням окремих предметів)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		9-А	9-Б	9-В
		поглиблене вивчення математики та фізики	поглиблене вивчення біології та географії	поглиблене вивчення історії та іноземної мови
	Інваріантна складова			
Мови і літератури	Українська мова	2	2	3
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	2	2	2,5 + 1,5
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5	2 + 1
	Всесвітня історія	1	1	1 + 0,5
	Основи правознавства	1	1	1
	Основи економіки	-	+1	-
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	4 + 1	2,5	2,5
	Геометрія	2 + 1	2	2
Природознавство	Біологія	2	2,5 + 1,5	2
	Географія	1,5	3	1,5
	Фізика	3 + 1	2,5	2,5
	Хімія	2	2 + 0,5	2
Технології	Трудове навчання	0,5	0,5	0,5
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5	0,5	0,5
	Фізична культура	2	2	2
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3	3	3
Разом		35	35	35
	Варіативна складова	1	1	1
	Індивідуальні заняття та консультації:	1	1	1
	історія			0,5
	математика	0,5		
	хімія		0,5	
	профільний спецкурс	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		36	36	36

Навчальний план для 10-х класів

(за типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	10-А	10-Б	10-В
	фізико-математичний профіль	біолого-географічний профіль	Історико-філологічний профіль
<i>Інваріантна складова</i>			
Базові предмети	27	27	27
Українська мова	2	2	2 +1
Українська література	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1
Іноземна мова	2	2	3 +2
Історія: Україна і світ (експериментальний інтегрований курс)	3	3	
Історія України			3
Всесвітня історія			2 +1
Громадянська освіта	2	2	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	4 +4	3 +1	3 +1
Біологія і екологія	1,5	3 +1,5	1,5
Географія	1,5	2,5 +2	1,5
Фізика і астрономія	4 +1	2	2
Хімія	1	1,5 +0,5	1
Фізична культура	2	2	2
Захист Вітчизни	1	1	1
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3	3
Інформатика	2	2	2
Технології	1	1	1
<i>Варіативна складова</i>			
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети	5	5	5
Спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	3	3	3
українська	0,5	0,5	0,5
іноземна мова			1
історія України			0,5
математика	1	0,5	0,5
біологія		1	
економіка		0,5	
фізика	1		
хімія		0,5	
психологія	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	38

Таблиця навчального плану для 11-х класів
(за типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	11-А	11-Б	11-В
	фізико-математичний профіль	біолого-географічний профіль	Історико- філологічний профіль
<i>Інваріантна складова</i>			
Базові предмети	26	26	26
Українська мова	2	2	2 +1
Українська література	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1
Іноземна мова	2	2	2 +3
Історія: Україна і світ (експериментальний інтегрований курс)	3	3	
Історія України			3
Всесвітня історія			1,5 +1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	4,5 +4	3 +1	3 +1
Біологія і екологія	1,5	2 +2	1,5
Географія	1	2 +2	1
Фізика	3 +2	3	3
Астрономія	0,5	0,5	0,5
Хімія	2	2 +1	2
Фізична культура	2	2	2
Захист Вітчизни	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3	3
Інформатика	1	1	1
Технології	2	2	2
<i>Варіативна складова</i>	9	9	9
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети	6	6	6
Спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	3	3	3
українська	0,5	0,5	0,5
іноземна мова	0,5	0,5	1
історія України	0,5	0,5	0,5
математика	0,5	0,5	0,5
біологія		1	
географія	0,5		0,5
фізика	0,5		
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	38